Warszawa, 16 stycznia 2015 roku

Sprawozdanie z działalności statutowej
Fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej w 2014 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej realizuje cele, które nakłada na nią ustawa (z dnia 20 lutego 1997 r. o Fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, art. 4) i które zostały dodatkowo określone w statucie. Są to:

(1) inspirowanie, organizowanie i prowadzenie badań opinii społecznej – statut (§ 19 pkt 2) precyzuje zarówno liczbę badań (co najmniej 12 rocznie), jak i tematy do uwzględnienia w każdym z nich (nastroje społeczne, ocena położenia materialnego społeczeństwa, stosunek do organów władzy, instytucji publicznych i czołowych postaci sceny politycznej oraz preferencje partyjne);
(2) gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie danych z badań opinii społecznej;
(3) upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o stanie i zmianach opinii społecznej;
(4) przekazywanie wyników badań organom państwowym, instytucjom publicznym i – za pośrednictwem środków masowego przekazu informacji – społeczeństwu;
(5) prowadzenie działalności wydawniczej i szkoleniowej związanej z realizacją zadań, o których mowa w punktach 1–4.

Tegoroczne sprawozdanie z działalności CBOS zaczyna się od omówienia kondycji organizacyjnej i finansowej CBOS, a następnie przedstawia realizację zadań ustawowych i statutowych Fundacji:

1. kondycja organizacyjna i finansowa CBOS,
2. prowadzenie badań opinii publicznej (pkt (1)),
3. gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie danych (pkt (2))
4. przekazywanie wyników badań organom państwowym i instytucjom publicznym oraz upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o stanie i zmianach opinii publicznej (punkty (3) i (4) łącznie),
5. działalność wydawnicza i szkoleniowa oraz konferencyjna (pkt (5)).

Ponadto sprawozdanie obejmuje kwestie

6. realizacji badań „dodatkowych" (we współpracy z instytucjami publicznymi). Wprawdzie nie należy to do ustawowych zadań Fundacji, ale też nie stanowi działalności komercyjnej, a była to część działalności CBOS w roku 2014;
7. współpracy międzynarodowej.

Sprawozdanie kończy

8. krótkie podsumowanie i wnioski.

1. KONDYCJA ORGANIZACYJNA CBOS

• **SIEDZIBA** stanowi niezbędny warunek funkcjonowania każdej instytucji. Ministerstwo Gospodarki, gdzie mieściła się siedziba fundacji CBOS od czasu jej powstania, najpierw (w grudniu 2012 r. i w czerwcu 2013 r.) zawiadomiło o podwyżce czynszu o prawie 100%. Zarząd CBOS nie mógł zaakceptować tej podwyżki. Zarówno Zarząd, jak Rada CBOS kilkakrotnie odwoływały się od tych decyzji i protestowały przeciw takiemu traktowaniu instytucji publicznej. Niestety, bezskutecznie. W kolejnym kroku Dyrektor Generalna Ministerstwa Gospodarki, pani Elwira Gross-Gołacka, wypowiedziała CBOS – pismem z 23 grudnia 2013 r. (BA-I-222-104-5/13/13) – umowę najmu z dniem 31 grudnia 2013 r. ze skutkiem na dzień 30 czerwca 2014 r.

Postawiło to CBOS w niezwykle trudnej sytuacji: konieczności znalezienia na rynku lokalu odpowiedniego na nową siedzibę w cenie porównywalnej do płaconej Ministerstwu Gospodarki. Dzięki wyjątkowej mobilizacji udało się tego dokonać:

po pierwsze, znaleźć taki lokal (wprawdzie czynsz na ul. Żurawiej wynosił 21 420 zł miesięcznie, a na ul. Świętojerskiej wynosi 24 950 zł, ale ponieważ wynajmowana powierzchnia jest nieco mniejsza, więc wzrost kosztów wyniósł tylko około 5%);

po drugie, wyremontować go dostosowując do potrzeb CBOS;

po trzecie, przeprowadzić całą instytucję – bez negatywnych konsekwencji dla pracy instytucji: prowadzenia badań opinii społecznej, ich opracowywania, przekazywania wyników badań organom państwowym i upowszechniania wiedzy o stanie opinii społecznej.

• **PRACOWNICY**, w tym badacze, stanowią duży kapitał CBOS. Są oni doświadczeni i jednocześnie gotowi na nowe wyzwania, wysoko wykwalifikowani, ale wciąż szkolący się.

W 2014 roku w CBOS zatrudnionych było – średnio – 37 pracowników na 36,7 etatu. Porównując te dane z danymi dla roku 2013 (38 pracowników, 36,5 etatu) nastąpił bardzo niewielki spadek – można mówić o stabilizacji zatrudnienia.

Średnie wynagrodzenie wyniosło 4 978,17 zł (brutto; obejmuje ono także nagrody oraz wynagrodzenie z tytułu dodatkowej pracy) i w porównaniu z rokiem 2013 minimalnie spadło (5 047,94 zł).

CBOS stale współpracuje z 21 koordynatorami terenowymi (prowadzącymi działalność gospodarczą lub osobami fizycznymi) w oparciu o umowy cywilno-prawne. Ponadto lista stałych współpracowników CBOS obejmuje około 240 ankieterów wynagradzanych w zależności od liczby zrealizowanych ankiet (liczba ankieterów, którzy w roku 2014 realizowali badania CBOS, wyniosła 402, ale około 240 współpracuje z nami nie-sporadycznie).

• **FINANSE.** W 2014 roku CBOS otrzymał 3 202 000,00 zł dotacji budżetowej, dokładnie tyle, ile w roku 2013 (wedle projekcji NBP inflacja w skali roku 2014 miała

wynieść 0,2%). W porównaniu z rokiem 2008 (najwyższa dotacja w cenach bieżących) wysokość dotacji nie wzrosła, a uwzględniając poziom inflacji jej wartość spada. Ilustrują to dane przedstawione w Załączniku 5. (w postaci tabeli i wykresu, już z uwzględnieniem dotacji na rok 2015).

Zgodnie ze statutem, budżet CBOS powiększony został o 359 669,37 zł zysku z działalności gospodarczej w 2013 roku, przeznaczonego uchwałą Rady Fundacji na działalność statutową w 2014 roku. Zysk ten był wyższy od wypracowanego w 2012 roku (251 878,59 zł).

Wpływy na działalność CBOS zawierały także kwotę 1 319 545,06 zł, na którą złożyły się:

(a) kwoty z tytułu rozliczeń z poprzedniego roku,
(b) dochód ze sprzedaży wydawnictw oraz udostępniania danych itp.,
(c) niewielkie kwoty pochodzące z odsetek bankowych,
(d) środki na badania dodatkowe realizowane z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii (44 400 zł) i z Akademią Leona Koźmińskiego (33 000 zł).

W sumie **wpływy** na statutową działalność CBOS ukształtowały się na poziomie 4 881 214,43 zł wobec 4 937 011,32 zł w roku 2013 (1,13 % spadku). **Wydatki** CBOS ukształtowały się na poziomie 4 251 299,28 zł, w tym 58,7% stanowiły wynagrodzenia (także wynagrodzenia ankieterów i koordynatorów, stanowiące zasadniczą część kosztów badań).

W 2014 roku CBOS dokonał – ze środków statutowych – inwestycji w kwocie 245 543,07 zł, z czego ponad połowę (131 322, 82 zł – 53,5%) stanowiły wydatki związane z przeprowadzką, a ponad jedną czwartą (66 650,25 zł – 27,1%) zakup samochodu (CBOS posiada dwa samochody służbowe). Pozostałe, mniejsze kwoty wydano na zakup kopiarko-drukarki (29 800 zł – 12,1%), licencję i serwer mailowy (13 450 zł) oraz nagłośnienie sali fokusowej (4 320 zł – 1,8%). Wszystkie te inwestycje (wobec utraty siedziby w budynku Ministerstwa Gospodarki na ul. Żurawiej 4a) były konieczne dla funkcjonowania firmy.

Warte podkreślenia jest, po pierwsze, racjonalne i oszczędne gospodarowanie przez CBOS publicznymi pieniędzmi oraz, po drugie, dodatnie saldo wpływów i wydatków w 2014 r. To saldo zostało wypracowane dzięki aktywności i mobilizacji pracowników oraz wielkiej dyscyplinie finansowej instytucji.

• **KONTROLE.** W 2014 roku w CBOS miała miejsce jedna kontrola: 3 lutego odbył się audyt (przeprowadzony przez niezależnego biegłego rewidenta) poziomu i struktury sprzedaży – w ramach działalności gospodarczej CBOS w roku 2013 – kwotę przychodów uznano za realną i spełniającą kryteria wynikające z regulaminu przeglądu obrotów Organizacji Firm Badania Opinii i Rynku [dalej: OFBOR].

2. PROWADZENIE BADAŃ OPINII PUBLICZNEJ

Podstawowym celem CBOS jest realizacja co najmniej 12 badań opinii publicznej rocznie. Źródłem finansowania działalności statutowej jest dotacja z budżetu państwa, która w roku 2014 wyniosła 3 202 tys. zł i była identyczna z dotacją na rok 2013.

Jest to kwota, która – wobec stałego wzrostu kosztów realizacji badań sondażowych – z trudem wystarcza na wypełnianie podstawowych zadań, a nie pozwala na osiąganie celów wykraczających poza ustawowe i statutowe minimum (np. na zwiększenie liczby różnych badań) i na finansowanie rozwoju Fundacji. Ogranicza też niezbędne inwestycje i wydatki na utrzymanie dotychczasowego poziomu osiągniętego tak w pracy terenowej, jak w analizach. W pracy terenowej konieczne jest ciągłe uzupełnianie zużytych laptopów, na których pracują ankieterzy w systemie CAPI – te niezbędne wydatki pokrywa się z oszczędności.

Podobnie jak w latach poprzednich, CBOS realizował co miesiąc badanie opinii publicznej dotyczące problemów społeczno-politycznych i ekonomicznych, nastrojów społecznych oraz postrzegania głównych instytucji państwa, partii i polityków. Zrealizowanych zostało 12 ogólnopolskich badań ankietowych „Aktualne problemy i wydarzenia". Przeprowadzano je metodą indywidualnego wywiadu bezpośredniego (w systemie CAPI) na reprezentatywnych próbach dorosłej ludności, liczących około 1000 osób każda. Próby losowane były z systemu ewidencji ludności PESEL. Spis 12 badań statutowych zrealizowanych w 2014 roku dołączony jest do niniejszego sprawozdania jako Załącznik 2.

Każde z badań „Aktualne problemy i wydarzenia" obejmuje część stałą, zawierającą pytania zadawane co miesiąc, i część zmienną, dotyczącą zagadnień najważniejszych w momencie realizacji badania lub mających ogólniejszy, ponadczasowy charakter. Niektóre zagadnienia umieszczane w zmiennej części ankiety badane są z różną częstotliwością, inne tylko jednorazowo.

Zakres tematyczny każdego z dwunastu badań wykraczał poza tematykę określoną w statucie i badaną co miesiąc. Podobnie jak w poprzednich latach badaniami objęto sprawy bieżące, zarówno międzynarodowe, jak i krajowe. Do tych pierwszych należała, tradycyjnie już, problematyka związana z członkostwem Polski w Unii Europejskiej (a w 2014 r. obchodziliśmy 10. rocznicę przystąpienia Polski do UE) czy stosunek do różnych narodów, ale przede wszystkim sytuacja na Ukrainie i konflikt rosyjsko-ukraiński. Wśród spraw krajowych dużo miejsca i uwagi poświęcono 25. rocznicy wyborów czerwcowych. Uwzględniono także 70. rocznicę powstania warszawskiego (1944 r.), 15. rocznicę przystąpienia Polski do NATO, kanonizację Jana Pawła II. Problematykę badań i analiz najlepiej oddaje spis wszystkich komunikatów oraz opracowań z serii „Opinie i Diagnozy" opublikowanych w 2014 roku, który stanowi Załącznik 3. do niniejszego sprawozdania.

Należy jednak podkreślić, że wśród podejmowanych tematów są tak trudne jak problematyka ekonomiczna (np. reforma OFE, oskładkowanie umów „śmieciowych"), tak

złożone jak problemy społeczne (np. problemy wsi, bezrobocie, religijność), tak drażliwe jak kwestie moralne (np. klauzula sumienia lekarzy). Niektóre problemy badawcze monitorowane są od końca lat 80. lub początku lat 90., co stwarza wyjątkową okazję do porównań w czasie i śledzenia przemian społeczeństwa polskiego – dobrym przykładem jest stosunek do innych narodów (badany od 1993 r.). Zatem nie tylko metodologia badań sondażowych (o czym niżej), ale także bogactwo poruszanych tematów i powtarzalność ich badania czyni z CBOS unikalną instytucję badawczą. Dzisiaj trudno wyobrazić sobie debatę publiczną na jakikolwiek temat bez odwoływania się i cytowania rezultatów badań i analiz CBOS.

Ważnym problemem badań sondażowych pozostaje typ próby i poziom jej realizacji. W 2014 roku kontynuowano badania na reprezentatywnych próbach ludności losowanych z systemu PESEL, co zapewnia statystyczną poprawność tych prób. Prowadzanie badań na takich próbach wiąże się jednak ze spadkiem poziomu realizacji założonej, wyjściowej próby. Spadek ten dotyczy wszystkich ośrodków badawczych, światowych i polskich, w związku z tym niektóre z nich przechodzą na realizację badań innymi metodami (gorszymi ze statystycznego punktu widzenia, ale zapewniającymi realizację założonej próby). Spadek poziomu realizacji próby obserwujemy także w badaniach CBOS, co przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Przeciętny poziom realizacji założonych prób w badaniach CBOS w latach 2000–2014 (w procentach)

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
66,6	**62,6**	**62,4**	**62,5**	**59,1**	**57,9**	**52,5**	**47,2**	**47,7**	**45,5**	**42,1**	**44,5**	**42,0**	**39,5**	**38,1**

Jak widać, w 2014 roku przeciętny poziom realizacji prób wyniósł 38,1%, był niższy niż w roku 2013 i najniższy z dotychczasowych. Środki wprowadzone w roku 2011 (dodatki motywacyjne dla koordynatorów oraz podniesienie wynagrodzeń i ryczałtów za dojazd do badanych dla ankieterów) zahamowały spadek poziomu realizacji prób tylko na krótko. Dlatego w 2014 roku wprowadzona została kolejna zmiana systemu wynagradzania sieci, tym razem dotycząca koordynatorów – skuteczność tej zmiany okazała się ograniczona.

Mimo tych trudności CBOS zamierza pozostać przy próbach ludności losowanych z systemu PESEL. Jednak poziom realizacji prób zmusza do ciągłego monitorowania i wnikliwych analiz tej sytuacji, by podejmować działania hamujące – co najmniej – tendencję spadkową.

Dla zapewnienia właściwej jakości badań kontynuowane były szkolenia ankieterów oraz kontrola ich pracy według standardów przyjętych przez OFBOR.

3. Gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie danych

W 2014 roku powiększyły się najcenniejsze zasoby CBOS, jakimi są gromadzone systematycznie od wielu lat serie wskaźników porównywalnych w czasie i umożliwiających

analizy długofalowych trendów w zmianach opinii publicznej. Niektóre z tych wskaźników zbierane są od końca lat 80. Szczególnie cenne są uzyskiwane od lat comiesięczne dane, pozwalające na analizę trendów w ocenach i przewidywaniach dotyczących sytuacji kraju oraz poparcia, ocen działalności i stopnia zaufania do głównych instytucji państwa, partii politycznych i polityków. W ramach problematyki ekonomicznej systematycznie badane są oceny warunków życia, a od 2001 roku oceny sytuacji na rynku pracy i kwestia bezrobocia. Komunikaty przedstawiające wyniki badań na ten temat z reguły zawierają analizy trendów.

Dane pochodzące ze statutowych badań CBOS trafiają do różnych podmiotów.

Po pierwsze, zbiory surowych danych udostępniane są na bieżąco (do dalszych analiz) Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Kancelarii Prezydenta RP.

Po drugie, CBOS udostępnia, odpłatnie, archiwalne dane źródłowe na komputerowych nośnikach informacji. Korzystają z tego w głównej mierze badacze z różnych instytucji naukowych polskich i zagranicznych. Zainteresowanie tą formą wykorzystania danych jest zależne od potrzeb i możliwości naukowców i w zasadzie maleje (po części z powodu przekazywania danych CBOS do Archiwum Danych Społecznych [dalej: ADS], gdzie są one dostępne nieodpłatnie – w Archiwum znajduje się 40 zbiorów danych CBOS). Jednak w 2014 roku 14 odbiorców zewnętrznych zakupiło zbiory danych z 117 badań do wtórnych analiz (patrz: Tabela 3).

Wyniki badań są na bieżąco, systematycznie opracowywane i rozpowszechniane w różnych formach (o czym niżej).

Działalność badawcza i analityczna CBOS zaowocowała w 2013 roku opublikowaniem 178 komunikatów tematycznych (średnio blisko 15 miesięcznie). Dane o liczbie komunikatów publikowanych w poszczególnych latach zawiera Tabela 2.

Tabela 2. Liczba komunikatów z badań CBOS w latach 2000–2014

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
187	**179**	**221**	**201**	**202**	**206**	**196**	**193**	**193**	**174**	**173**	**168**	**178**	**181**	**178**

Poza komunikatami z badań CBOS przygotował 3 publikacje z serii „Opinie i Diagnozy". Spis komunikatów i opracowań z serii „Opinie i Diagnozy" opublikowanych w 2014 roku dołączony jest do niniejszego sprawozdania w postaci Załącznika 3.

4. Upowszechnianie wyników badań

Upowszechnianie wyników badań CBOS przybiera różne formy: opracowań drukowanych lub elektronicznych, dłuższych i bardziej wnikliwych lub skrótowych, ale szybszych. Są one przedstawione niżej.

Komunikaty z badań CBOS natychmiast po opracowaniu przekazywane są najważniejszym instytucjom państwowym i społecznym oraz wysyłane subskrybentom. W

dzień po ich opublikowaniu można je kupić w cenie 7,50 zł (z VATem) za egzemplarz. Po miesiącu stają się dostępne, bezpłatnie, dla wszystkich zainteresowanych na stronie internetowej CBOS (www.cbos.pl).

Opracowywane co miesiąc **wstępne informacje** o wybranych najważniejszych wynikach badania **„Aktualne problemy i wydarzenia"** są publikowane kilka dni po zakończeniu każdego badania i również rozsyłane do najważniejszych instytucji państwowych i społecznych. W 2014 roku ukazało się 12 takich wstępnych informacji.

Ponadto CBOS publikował co miesiąc czterostronicowy kolorowy biuletyn ***„Polish Public Opinion"*** w angielskiej wersji językowej (czyli ukazało się 12 numerów tego tytułu).

Odbiorcami komunikatów z badań CBOS są **najważniejsze instytucje państwowe** (patrz: Załącznik 4.). Wśród prenumeratorów naszych publikacji są także **inne ważne instytucje**, np. Komenda Główna Policji, Poczta Polska, Naczelna Izba Lekarska, ambasady (Republiki Federalnej Niemiec, Belgii).

Stałymi odbiorcami są **media**, m. in. Polska Agencja Prasowa, Reuters Polska, Katolicka Agencja Informacyjna, Telewizja Polska, Informacyjna Agencja Radiowa, Gazeta Wyborcza, Polityka. Przynosi to efekty w postaci cytowania wyników badań CBOS. Według profesjonalnego monitoringu prasy w roku 2014 wyniki sondaży CBOS były przytaczane w prasie drukowanej 1967 razy (w 2013 r. – 2177 razy), a w Internecie – w portalach informacyjnych, publicystycznych i prasie internetowej – 6964 razy (w 2013 r. – 6612 razy). W obu rodzajach mediów cytowano nas średnio miesięcznie 744 razy (2013 r. – 732 razy).

Wśród prenumeratorów są również środowiska naukowe i akademickie (m. in. instytuty PAN, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, UAM w Poznaniu, Uniwersytetu Wrocławskiego, KUL i UMCS w Lublinie), indywidualni naukowcy, w tym z zagranicy, oraz fundacje polskie i zagraniczne.

W 2014 roku CBOS kontynuował rozpowszechnianie wyników badań w postaci internetowego biuletynu **CBOS*News***. Zawiera on krótkie informacje o najnowszych wynikach, które jeszcze przed opracowaniem pełnego komunikatu z badań prezentujemy zainteresowanym. W CBOS*News* zamieszczamy także informacje o ważniejszych publikacjach oraz zapowiedzi wydawnicze. W 2014 roku ukazało się 41 numerów tego biuletynu w języku polskim i 40 w języku angielskim (nowość wprowadzona w 2013 r.). Liczba subskrybentów CBOS*News* w języku polskim wynosi 941, a w języku angielskim – 82 (stan na koniec grudnia 2014 r.; w 2013 r. subskrybentów było, odpowiednio, 930 i 59).

Ważną i coraz ważniejszą rolę w upowszechnianiu wyników badań odgrywa **strona internetowa CBOS**, która – poza podstawowymi informacjami o Fundacji – zawiera wszystkie komunikaty (od 1992 r.), biuletyny „*Polish Public Opinion*" i CBOS*News* oraz przedstawia główne trendy zmian opinii publicznej. Na stronie internetowej umieszczony został króciutki film informujący o rezultatach pracy CBOS, mający także charakter

reklamowy – w roku 2014 obejrzano go 1333 razy (od umieszczenia w sieci 8.11.2011 – 5483 razy). O tej rosnącej roli strony internetowej świadczą dane zawarte w Tabeli 3.

Od lipca 2012 r. **CBOS obecny jest na Twitterze**, darmowym serwisie społecznościowym, co umożliwia wysyłanie tzw. *tweetów*, czyli krótkich wiadomości tekstowych dostarczanych użytkownikom, którzy obserwują dany profil. Liczba obserwatorów strony CBOS na Twitterze wynosi 5645 (stan na koniec grudnia 2014 r.).

Kolejną innowację stanowiło założenie **na Facebooku** fanpage'u CBOS – od 10 kwietnia 2013 roku strona zgromadziła 1257 „polubień".

Tabela 3. Statystyki roczne Ośrodka Informacji CBOS

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	**Rok 2014**
Odwiedziny strony www – łącznie wersja polska i angielska[1]	292 750	262 779	247 776	265 589	**280 328**
Odwiedziny klientów na miejscu	94	73	62	32	**29**
Liczba subskrypcji (ogółem)	104	81	78	83	**78**
Liczba klientów kupujących publikacje CBOS wysyłkowo poza subskrypcją	232	220	193	189	**168**
Liczba klientów instytucjonalnych kupujących opracowania lub dane z badań	96	94	100	89	**84**
Sprzedane raporty z serii „Opinie i Diagnozy" (egz.)	253 w tym 137 elektronicznych	313 w tym 196 elektronicznych	214 w tym 163 elektroniczne	194 w tym 133 elektroniczne	**269** w tym 165 elektroniczne
Sprzedane komunikaty z badań (egz.)	5 363	5 749 w tym 2 865 elektronicznych	5 543 w tym 3 169 elektronicznych	5 603 w tym 3 745 elektronicznych	**5 138** w tym 3 493 elektronicznych
Sprzedane „Polish Public Opinion" (egz.)	36	41 w tym 17 elektronicznych	48 w tym 24 elektroniczne	36 w tym 12 elektronicznych	**48** w tym 24 elektronicz
Zrealizowane zamówienia na kopie danych oraz analizy statystyczne *(+ liczba wykorzystanych badań)*	12 *(307)*	9 *(13)*	18 *(84)*	19 *(149)*	**14 (117)**
CBOS*News* w języku polskim – liczba opublikowanych numerów rocznie	31	35	39	40	**41**
CBOS*News* w języku angielskim – liczba opublikowanych numerów rocznie (od nru 22/2013)	-	-	-	18	**40**
CBOS*News* w języku polskim – liczba subskrybentów (od 7.05.2008)	731	806	895	930	**941**
CBOS*News* w języku angielskim – liczba subskrybentów (od 8.07.2013)	-	-	-	59	**82**
Konto na Twitterze – liczba	-	-	647	2 853	**5 645**

obserwatorów (od 1.07.2012)					
Strona na Facebooku – liczba polubień (od 10.04.2013)	-	-	-	908	**1 257**

Zestawienie to wymaga dodatkowego komentarza.

O zmianie (unowocześnieniu) korzystania z danych CBOS świadczy systematyczny spadek liczby osób, które osobiście odwiedzają Ośrodek Informacji CBOS. W 2014 roku było ich 29. Natomiast Ośrodek Informacji CBOS odpowiada na wiele zapytań e-mailowych, telefonicznych i listownych.

Dotychczasowe formy publikowania (książek, raportów, komunikatów z badań) są – w skali globalnej – wypierane przez formy elektroniczne, niepłatne. CBOS stara się dostosować do tego trendu i nadążać za nim. W związku z tym np. komunikaty z badań CBOS zapowiadane są na Twitterze, ich fragmenty prezentujemy w internetowym biuletynie CBOS*News*, a po miesiącu są dostępne – bezpłatnie – na stronie internetowej. Dlatego też, generalnie, sprzedaż publikacji drukowanych spadała, spada i prawdopodobnie nadal będzie spadać. Z tego powodu dużą wagę przywiązujemy do nowych, elektronicznych form rozpowszechniania wyników badań. Nasza strona internetowa odwiedzana jest często, co prezentuje Tabela 4.

Tabela 4. Statystyka odwiedzin strony www.cbos.pl

Całkowita liczba odwiedzin od lutego 2005	2 193 765
Odwiedziny w latach:	
2014	**280 328**
2013	**265 589**
2012	247 776
2011	262 779
2010	292 750
2009 [1)]	274 763
2008	134 660
2007	140 904
2006	141 031
2005	153 185

[1)] Uwaga: od 1.01.2009 r. wejścia z CBOS nie są odliczane.

5. Działalność wydawnicza oraz szkoleniowa i konferencyjna

Działalność wydawnicza stanowi podstawowy sposób upowszechniania danych z badań i została szczegółowo omówiona wyżej (w punkcie 3.).

Jeśli chodzi o **szkolenia**, to w roku 2014 nie prowadziliśmy szkoleń dla podmiotów zewnętrznych.

Natomiast studenci Akademii Leona Koźmińskiego [dalej: ALK] – zgodnie z umową o współpracy zawartą z tą uczelnią – mieli możliwość uczestniczenia w pełnym, profesjonalnym procesie badawczym. Był to innowacyjny projekt dydaktyczno-badawczy ALK, w ramach którego studenci:

- przygotowywali, na swoich zajęciach dydaktycznych, bloki pytań (10-12 pytań dotyczących bieżących problemów polskiej gospodarki i społeczeństwa), które – po konsultacjach metodologicznych i poprawkach badaczy CBOS – były włączane do kwestionariuszy CBOS;
- po przeprowadzeniu przez CBOS badań studenci otrzymywali dane, poddawali je analizie statystycznej i opracowywali raporty; jeden z nich – po dostosowaniu ich do redakcyjnych standardów CBOS – został opublikowany jako komunikat[1].

Z kolei pracownicy CBOS uczestniczyli w różnych szkoleniach – w sumie były to 21 osobo-szkolenia, w tym szkoleniami o profilu prawno-księgowym objęte zostały 3 osoby, o profilu badawczym – 5 osób; jedna osoba odbyła kurs w zakresie edycji publikacji, a w kursach językowych uczestniczyło 12 osób.

Jeśli chodzi o **konferencje**, to:

• Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii zorganizowało konferencję *Konsumpcja substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną. Młodzież 2013* (Warszawa, 10 marca, Centrum Prasowe PAP), na której to przede wszystkim badacze CBOS przedstawiali wyniki badań nad młodzieżą i analiz.

• Z okazji 25. rocznicy wyborów z czerwca 1989 r. i rozpoczęcia przemian demokratycznych Kancelaria Prezydenta zorganizowała konferencję *Nasza wolność... Polacy po 25 latach przemian* (Belweder, 13 maja 2014 r.), na której badacze CBOS przedstawiali wyniki naszych badań (sięgających w niektórych przypadkach końca lat 80.) i analiz. W konferencji udział wziął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski, pracownicy Kancelarii Prezydenta, zaproszeni przedstawiciele środowiska naukowego i mediów.

„Konferencyjna" forma upowszechniania wyników badań oraz wiedzy o stanie i tendencjach zmian opinii publicznej będzie kontynuowana.

Ponadto okazją do zaprezentowania naszych danych i analiz oraz do wymiany doświadczeń było **uczestniczenie pracowników CBOS w konferencjach krajowych i międzynarodowych**. W sumie osiem osób uczestniczyło w siedmiu różnych konferencjach, w tym w dwóch międzynarodowych.

6. Realizacja badań dodatkowych

Wprowadzenie tego punktu do sprawozdania jest zasadne, bowiem realizujemy badania „dodatkowe", we współpracy z instytucjami publicznymi, nie dla zysku.

W 2014 roku:

• Kończyliśmy – jako partner Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii – projekt dotyczący młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Badanie zrealizowane w grudniu

[1] *Polacy o architektach* (nr 161).

2013 r. zaowocowało konferencją (patrz: pkt 5.) i publikacją z serii „Opinie i Diagnozy" nr 28 *Młodzież 2013*.

• Przeprowadziliśmy – jako partner Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii – badanie mające na celu oszacowanie rozpowszechnienia wybranych uzależnień behawioralnych (okres realizacji: 1 sierpnia 2014 r. – 31 grudnia 2014 r.; budżet: 44 400 zł).

• We współpracy z Akademią Leona Koźmińskiego realizowaliśmy innowacyjny projekt dydaktyczno-badawczy, w ramach którego studenci przygotowywali bloki pytań (10-12 pytań), które – po konsultacjach metodologicznych i poprawkach badaczy CBOS – były włączane do kwestionariuszy CBOS, a po przeprowadzeniu przez CBOS badań studenci otrzymywali dane, poddawali je analizie statystycznej i opracowywali raporty (okres realizacji: 1 stycznia 2014 r. – 31 grudnia 2014 r.; budżet: 33 000 zł).

7. Współpraca międzynarodowa

Kontynuowana była międzynarodowa współpraca (na zasadzie dobrowolności i partnerstwa) z ośrodkami badawczymi z krajów „wyszehradzkich": z czeskim CCVM Sociological Institute, słowackim Focus i węgierskim Tárki. W 2014 r. w Polsce, Czechach, na Słowacji i na Węgrzech zadano porównywalne pytania na temat postrzegania sytuacji na Ukrainie oraz oceny sytuacji gospodarczej i warunków materialnych gospodarstw domowych. Wyniki porównań międzynarodowych publikowane były w każdym z krajów zgodnie z pragmatyką uczestniczących ośrodków badawczych. CBOS opublikował je jako osobne komunikaty[2]. CBOS dokłada starań, by ta forma współpracy międzynarodowej z krajami z regionu była kontynuowana.

8. Podsumowanie i wnioski

Rok 2014 to trudny rok szukania na rynku lokalu odpowiedniego na nową siedzibę CBOS, remontu i przeprowadzki całej instytucji.

Mimo to Fundacja CBOS w 2014 r. w pełni zrealizowała cele, które nakłada na nią ustawa i statut.

Przeprowadziła 12 badań opinii społecznej, które objęły szerokie *spectrum* tematów, a ich wyniki przekazywała organom państwowym, instytucjom publicznym, mediom i opinii publicznej.

Na wiele sposobów upowszechniała wiedzę o stanie i zmianach opinii publicznej: publikowała wstępne informacje o wynikach każdego badania „Aktualne problemy i wydarzenia" (12), komunikaty z badań (178), obszerniejsze i pogłębione opracowania „Opinie i Diagnozy" (3), kolorowy biuletyn „*Polish Public Opinion*" w angielskiej wersji językowej (12), internetowy biuletyn CBOS*News* zawierający krótkie informacje

[2] *Wydarzenia na Ukrainie a poczucie zagrożenia w Europie Środkowo-Wschodniej* (komunikat nr 59) oraz *Oceny i prognozy sytuacji gospodarczej oraz warunków materialnych gospodarstw domowych w Polsce, Czechach, na Słowacji i Węgrzech* (komunikat nr 160).

o najnowszych wynikach (41 numerów – 941 subskrybentów i 40 numerów angielskojęzycznych – 82 subskrybentów). Ważną rolę w upowszechnianiu wyników badań odgrywa strona internetowa CBOS, odwiedzona ponad 280 tys. razy. Nasze badania i analizy są obecne w mediach. Dzielimy się nimi także na konferencjach (krajowych i zagranicznych).

Dzięki aktywności pracowników środki na statutową działalność CBOS ukształtowały się w roku 2014 na poziomie nieco ponad 1 319 tys. zł (wobec dotacji budżetowej w wysokości 3 202 tys. zł). Natomiast dzięki wielkiej dyscyplinie finansowej instytucji wydatki CBOS ukształtowały się na poziomie nieco ponad 4 250 tys. zł. Warte podkreślenia jest racjonalne i oszczędne gospodarowanie przez CBOS środkami publicznymi oraz uzyskanymi z innych źródeł i zarobionymi, co w roku 2014 zaowocowało pewnymi oszczędnościami w środkach finansowych.

Fundacja CBOS w pełni zrealizowała cele, które nakłada na nią ustawa i statut, a dodatkowo wypracowała znaczącą „wartość dodaną" w postaci pomysłowych i rzetelnie zrealizowanych projektów badawczych.

FUNDACJA
Centrum Badania Opinii Społecznej
dr hab. Mirosława Grabowska
DYREKTOR

Załączniki:

1. Sprawozdanie z wykorzystania dotacji budżetowej w roku 2014.
2. Spis badań statutowych zrealizowanych w 2014 roku.
3. Spis komunikatów i opracowań z serii „Opinie i Diagnozy" opublikowanych w 2014 roku.
4. Lista „bezpłatnych" odbiorców komunikatów CBOS w 2014 roku.
5. Dotacja budżetowa dla Fundacji CBOS w latach 1998–2015.

Załącznik nr 1

SPRAWOZDANIE Z WYKORZYSTANIA DOTACJI BUDŻETOWEJ
przez Fundację CBOS za I – XII 2014 r.

	Wykonanie 2014 r.		Plan 2014 r.	
	Kwota zł ogółem	Struktura %	Kwota zł ogółem	Wyk. (%)
WPŁYWY	**3 202 000,00**	**100,0**	**3 202 000,00**	**100,0**
Dotacja KPRM	3 202 000,00	100,0	3 202 000,00	100,0
WYDATKI	**3 202 000,00**	**100,0**	**3 202 000,00**	**100,0**
Wynagrodzenia (w tym:)	2 211 885,21	69,0	2 212 100,00	100,0
Osobowe	*1 549 999,31*	*48,4*	*1 550 000,00*	100,0
Rada CBOS	*82 640,88*	*2,6*	*82 600,00*	100,0
Umowy zlecenia i o dzieło	*579 245,02*	*18,0*	*579 500,00*	100,0
ZUS - składki	272 245,24	8,5	272 260,00	100,0
ZFŚS - odpis	37 888,00	1,2	37 900,00	100,0
Materiały (m.in. biurowe, gospodarcze, papier, książki i czasopisma, programy komputerowe, wyposażenie i części zamienne, woda i energia)	63 592,36	2,1	63 600,00	100,0
Zakup środków trwałych / WNiP	0,00	0,0	0,00	0,0
Usługi (m.in. czynsz, opłaty pocztowe i telefoniczne, usługi koordynatorów, naprawy, remonty, dzierżawa maszyn poligraficznych, licencje)	581 553,65	18,1	581 300,00	100,0
Podatek VAT	10 462,22	0,3	10 460,00	100,0
Pozostałe wydatki (m.in. delegacje, składki członk. organizacji międzynarodowych, podatki i opłaty)	24 373,32	0,8	24 380,00	100,0
WPŁYWY minus WYDATKI	**0,00**	**x**	**0,00**	**x**
z tego:				
KASA	0,00	x	x	x
BANK	0,00	x	x	x

Sporządził:
p.o. Głównego Księgowego

Renata Sadowska
Warszawa, 08.01.2015 r.

FUNDACJA
CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ
00-236 Warszawa, ul. Świętojerska 5/7
tel. 22-628-37-04
REGON: 012908368, NIP: 526-21-35-442

Załącznik nr 2

SPIS BADAŃ „AKTUALNE PROBLEMY I WYDARZENIA"
w 2014 roku

L.p.	Nr i tytuł badania	Próba wyjściowa	Okres realizacji w terenie
1.	2014/02 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	08.01.–15.01.14
2.	2014/04 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	05.02.–12.02.14
3.	2014/07 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	05.03.–12.03.14
4.	2014/10 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	02.04.–09.04.14
5.	2014/15 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	07.05.–14.05.14
6.	2014/18 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	04.06.–11.06.14
7.	2014/20 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	02.07.–09.07.14
8.	2014/23 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	18.08.–25.08.14
9.	2014/25 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	10.09.–17.09.14
10.	2014/29 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	08.10.–15.10.14
11.	2014/30 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	05.11.–16.11.14
12.	2014/34 – Aktualne problemy i wydarzenia	2640	03.12.–11.12.14

Zgodnie z ustawą CBOS prowadzi badania statutowe dla celów ogólnospołecznych i wszystkie ich rezultaty przykazywane są rządowi, innym organom państwowym, instytucjom publicznym, środkom masowego przekazu i – za ich pośrednictwem - społeczeństwu.

Załącznik nr 3

SPIS KOMUNIKATÓW I RAPORTÓW CBOS
w 2014 roku

Styczeń

1. Polacy o swoim szczęściu, pechu i zadowoleniu z życia
2. Polityk roku 2013 w Polsce i na świecie
3. Religijność polskiej wsi
4. Wieś polska – stereotypy
5. Preferencje partyjne w styczniu
6. Oceny działalności parlamentu i prezydenta
7. Nastroje społeczne w styczniu
8. Ukraina między Rosją a Unią Europejską
9. Zaufanie do polityków w styczniu
10. Igrzyska w Soczi w cieniu zagrożenia terrorystycznego
11. Stosunek do rządu w styczniu
12. Polska regionalna
13. Zainteresowanie igrzyskami w Soczi oraz ocena szans medalowych Polaków

Luty

14. Opinie o korupcji oraz standardach życia publicznego w Polsce
15. Religijność a zasady moralne
16. Dwudziesta piąta rocznica obrad Okrągłego Stołu
17. Aktywności i doświadczenia Polaków w 2013 roku
18. Opinie o bezpieczeństwie narodowym
19. Preferencje partyjne w lutym
20. Stosunek Polaków do innych narodów
21. Stosunek do protestów na Ukrainie
22. Polacy o rozwoju sytuacji na Ukrainie
23. Oceny działalności parlamentu i prezydenta
24. Zainteresowanie wyborami do Parlamentu Europejskiego
25. Wyjazdy wypoczynkowe Polaków w 2013 roku i plany na rok 2014
26. Stosunek do rządu w lutym
27. Nastroje społeczne w lutym
28. Zaufanie do polityków w lutym
29. Zaufanie w relacjach międzyludzkich
30. Postawy mieszkańców wsi wobec polityki

Marzec

31. Polacy o gospodarce wolnorynkowej
32. 15 lat członkostwa Polski w NATO
33. Polscy eurodeputowani i wybory do parlamentu Europejskiego
34. Preferencje partyjne w marcu
35. Polacy o sytuacji na Ukrainie w czasie krymskiego kryzysu
36. Oceny instytucji publicznych
37. Stosunek do rządu w marcu

- **Opinie i Diagnozy nr 28 – Młodzież 2013**

38. Zaufanie do polityków w marcu
39. Nastroje społeczne w marcu
40. Wybory do Parlamentu Europejskiego

Kwiecień

41. Polacy o swoich długach i oszczędnościach
42. Opinie o demokracji
43. Oceny sytuacji na rynku pracy i poczucie zagrożenia bezrobociem
44. Jak się nam żyje? Materialny wymiar życia rodzin
45. Preferencje partyjne w kwietniu
46. Oceny instytucji publicznych
47. Praktyki wielkopostne i wielkanocne Polaków
48. Polacy o bezpieczeństwie narodowym i NATO
49. Stosunek do rządu
50. Nastroje społeczne w kwietniu
51. W oczekiwaniu na kanonizację Jana Pawła II
52. 10 lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej
53. Zaufanie do polityków w kwietniu
54. O sytuacji na Ukrainie przed akcjami separatystów na wschodzie
55. Ułatwienia w głosowaniu – wiedza, opinie i oczekiwania
56. Wybory do Parlamentu Europejskiego

Maj

57. Pontyfikat papieża Franciszka w opiniach Polaków
58. Społeczny zakres bezrobocia
59. ***Wydarzenia na Ukrainie a poczucie zagrożenia w Europie Środkowo-Wschodniej***
60. Aktywność społeczna Polaków
61. PRL – doświadczenia, oceny, skojarzenia
62. Oceny zmian w różnych wymiarach życia społecznego w Polsce po roku 1989

- **Opinie i Diagnozy nr 29 – 25 lat wolności – bilans zmian**

63. Upadek komunizmu i geneza przemian w pamięci zbiorowej
64. Wybory do Parlamentu Europejskiego
65. Polacy o proponowanych zmianach w prawie wyborczym
66. Preferencje partyjne w maju
67. Czy warto było zmieniać ustrój? Ocena zmian ustrojowych po 25 latach
68. Stosunek do instytucji państwa oraz partii politycznych po 25 latach
69. Oceny sytuacji gospodarczej i warunków materialnych po roku 1989
70. Oceny instytucji publicznych
71. Wybory do Parlamentu Europejskiego
72. Nastroje społeczne w maju
73. Stosunek do rządu w maju
74. Wybory czerwcowe w 1989 roku i rząd Tadeusza Mazowieckiego z perspektywy ćwierćwiecza
75. Zaufanie do polityków w maju
76. Rządy i premierzy III Rzeczypospolitej
77. Polacy o stosunkach polsko-rosyjskich i polityce wschodniej Polski
78. O sytuacji na Ukrainie przed wyborami prezydenckimi
79. Stosunki polsko-amerykańskie i wpływ polityki Stanów Zjednoczonych na sytuację na świecie

Czerwiec

80. Sytuacja międzynarodowa i bezpieczeństwo Polski
81. Podatkowe dylematy Polaków
82. Internauci 2014
83. Korzystanie z religijnych stron i portali internetowych
84. Opinie o bezpieczeństwie w kraju i w miejscu zamieszkania
85. Preferencje partyjne po wyborach do Parlamentu Europejskiego
86. Oceny instytucji publicznych
87. Stosunek do rządu na początku czerwca
88. Nastroje społeczne na początku czerwca
89. Zaufanie do polityków na początku czerwca
90. Czy warto pozostać w OFE?

91. Mundial 2014 – zainteresowanie nim i postrzeganie społecznych skutków organizacji takich imprez
92. Polacy o Wojciechu Jaruzelskim
93. Polska szkoła A.D. 2014

Lipiec

94. Klauzula sumienia lekarza i farmaceuty
95. Stosunki polsko-ukraińskie w opiniach Polaków
96. Wybory do Parlamentu Europejskiego w powyborczych deklaracjach Polaków
97. Odbiór kampanii wyborczej i aktywność polityczna w internecie
98. Preferencje partyjne w lipcu
99. Stosunek do rządu po wybuchu afery taśmowej
100. Zaufanie do polityków po wybuchu afery podsłuchowej
101. Oceny instytucji publicznych po wybuchu afery podsłuchowej
102. Nastroje społeczne w lipcu
103. Stosunek Polaków do stron ukraińskiego konfliktu
104. Społeczny odbiór afery podsłuchowej
105. Stosunek do demokracji i jego praktyczne konsekwencje
106. Związki zawodowe i prawa pracownicze
107. Opinie o funkcjonowaniu systemu opieki zdrowotnej A.D. 2014
108. Korzystanie ze świadczeń i ubezpieczeń zdrowotnych A.D. 2014
109. Szykany w miejscu pracy
110. Powstanie warszawskie w ocenie społecznej
111. Sondażowe kłamstwa, czyli o czym nie wypada mówić ankieterowi. Ujęcie analityczne.

Sierpień

112. Wybory samorządowe
113. Diety Polaków
114. 75 rocznica wybuchu II wojny światowej
115. Zachowania żywieniowe Polaków
116. Preferencje partyjne w sierpniu
117. Stosunek do rządu w sierpniu
118. Opinie o działalności parlamentu, prezydenta i władz samorządowych
119. Konflikt ukraiński i wojna handlowa z Rosją

Wrzesień

120. Zaufanie do polityków u progu nowego sezonu politycznego

- **Opinie i Diagnozy nr 30 – Polska wieś: przemiany, trendy, stereotypy**

121. Nastroje społeczne pod koniec sierpnia
122. Czy Polacy jedzą za dużo?
123. Opinie o minimalnej godzinowej stawce wynagrodzenia
124. Wybory samorządowe
125. O polskiej armii i przygotowaniu obywateli na wypadek powszechnego zagrożenia
126. Preferencje partyjne po wyborze Donalda Tuska na przewodniczącego Rady Europejskiej
127. Polska polityka po nominacji Donalda Tuska na szefa Rady Europejskiej
128. Nastroje społeczne po wyborze Donalda Tuska na przewodniczącego Rady Europejskiej
129. Ostatnie notowania gabinetu Donalda Tuska
130. Zaufanie do polityków przed zmianą rządu
131. Oceny instytucji publicznych
132. Polacy w pracy. Warunki zatrudnienia, gotowość zmian
133. Opinie o administracji podatkowej

Październik

134. Czy zaangażowanie społeczności międzynarodowej w rozwiązanie konfliktu ukraińskiego jest wystarczające?
135. O szansach młodych w III RP
136. Wybory samorządowe
137. Po szczycie NATO
138. Opinie na temat oskładkowania tzw. umów śmieciowych
139. Donald Tusk przewodniczącym Rady Europejskiej – społeczne reakcje i oczekiwania
140. Preferencje partyjne w październiku
141. Oceny instytucji publicznych
142. Nastroje społeczne w październiku
143. Zaufanie do polityków po zmianie rządu
144. Zainteresowanie sytuacją na Ukrainie i poczucie zagrożenia w październiku
145. Pierwsze notowania rządu Ewy Kopacz
146. Oczekiwania wobec nowego rządu Ewy Kopacz
147. Wydatki rodziców na edukację dzieci w roku szkolnym 2014/2015

Listopad

148. Ranga wyborów samorządowych i zainteresowanie decyzjami władz różnych szczebli
149. Granice tolerancji – stosunek do wybranych grup mniejszościowych
150. Przed wyborami samorządowymi
151. Narastanie obaw związanych z wprowadzeniem euro
152. Polacy o wyborach władz gminnych
153. Prawo a moralność – opinie o zachowaniach kontrowersyjnych społecznie
154. Preferencje partyjne w listopadzie
155. Opinie o działalności parlamentu, prezydenta i władz samorządowych
156. Stosunek do rządu w listopadzie
157. Zaufanie do polityków w listopadzie
158. Lokalna parafia – jej społeczne znaczenie i funkcje
159. Nastroje społeczne w listopadzie
160. ***Oceny i prognozy sytuacji gospodarczej oraz warunków materialnych gospodarstw domowych w Polsce, Czechach, na Słowacji i Węgrzech***

Grudzień

161. Polacy o architektach
162. Poakcesyjne migracje Polaków
163. Społeczna percepcja rzeczywistości parafialnej
164. Poczucie zagrożenia i zainteresowanie sytuacja na Ukrainie
165. Opinie o błędach medycznych i zaufaniu do lekarzy
166. Zaufanie do polityków w elektoratach partyjnych
167. Co stanowi o udanym życiu?
168. Preferencje partyjne w grudniu
169. Opinie o działalności parlamentu, prezydenta i PKW
170. Nastroje społeczne w grudniu
171. Polacy o stanie środowiska i zmianach klimatu
172. Zaufanie do polityków w grudniu
173. Stosunek do rządu w grudniu
174. Zaufanie do procedur wyborczych
175. Polityk roku 2014 w Polsce i na świecie
176. Jak powitamy Nowy Rok?
177. Polacy o swoim udziale w ostatnich wyborach samorządowych
178. Odbiór kampanii wyborczej i przedwyborcza aktywność polityczna w internecie

Załącznik nr 4

LISTA „BEZPŁATNYCH" ODBIORCÓW KOMUNIKATÓW CBOS w 2014 roku

1. Prezydent RP
2. Kancelaria Prezydenta RP
3. Biuro Doradców i Ekspertyz Prezydenta RP
4. Prezes Rady Ministrów
5. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
6. Centrum Informacyjne Rządu
7. Marszałek Sejmu
8. Wicemarszałek Sejmu
9. Wicemarszałek Sejmu
10. Wicemarszałek Sejmu
11. Wicemarszałek Sejmu
12. Marszałek Senatu
13. Wicemarszałek Senatu
14. Wicemarszałek Senatu
15. Wicemarszałek Senatu
16. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
17. Instytut Spraw Publicznych
18. Najwyższa Izba Kontroli
19. Rzecznik Praw Obywatelskich
20. Rzecznik Praw Dziecka
21. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
22. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
23. Ministerstwo Środowiska
24. Ministerstwo Obrony Narodowej
25. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
26. Ministerstwo Sportu i Turystyki
27. Ministerstwo Spraw Zagranicznych
28. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
29. Ministerstwo Sprawiedliwości
30. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
31. Ministerstwo Zdrowia
32. Ministerstwo Skarbu Państwa
33. Ministerstwo Gospodarki
34. Ministerstwo Edukacji Narodowej
35. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
36. Ministerstwo Finansów
37. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
38. Prokuratura Generalna
39. Instytut Pamięci Narodowej
40. Trybunał Konstytucyjny
41. Szef Służby Cywilnej

ZAŁĄCZNIK NR 5

DOTACJA BUDŻETOWA DLA CBOS, 1998–2015

	Dotacja budżetowa (tys. zł)	Wskaźnik inflacji (rok poprzedni=100)	Dotacja budżetowa, wartość realna (w cenach z dn. 1 stycznia 1998)
1 I 1998	2 700	111,8	2 700
1 I 1999	2 835	107,3	2 536
1 I 2000	2 754	110,1	2 296
1 I 2001	2 949	105,5	2 233
1 I 2002	2 648	101,9	1 900
1 I 2003	3 000	100,8	2 113
1 I 2004	3 080	103,5	2 152
1 I 2005	3 194	102,1	2 156
1 I 2006	3 221	101,0	2 130
1 I 2007	3 219	102,5	2 107
1 I 2008	3 295	104,2	2 104
1 I 2009	3 195	103,5	1 958
1 I 2010	3 095	102,6	1 833
1 I 2011	3124	104,3	1 803
1 I 2012	3202	103,7	1 772
1 I 2013	3202	100,9	1 709
1 I 2014	3202	100,0	1 693
1 I 2015	3202	–	1 693

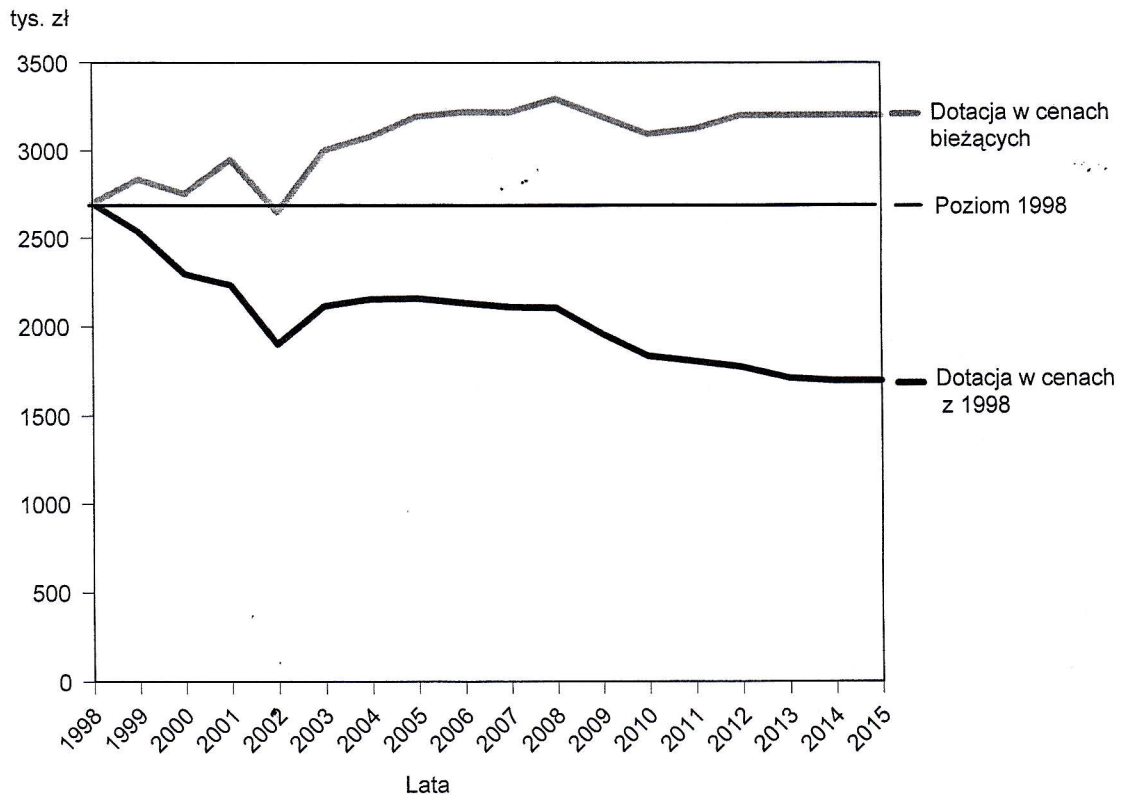
tys. zł
3500
3000
2500
2000
1500
1000
500
0
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
Lata
Dotacja w cenach bieżących
Poziom 1998
Dotacja w cenach z 1998